

Datum 2018-10-26
Författare Josephine Hedström, Anna Andersson,
Karolina Nyman, Arne Sandström

FI Dnr Ange dnr

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Underlag till extern referensgrupp – innehåll i föreskrifter om företagsstyrning för tjänstepensionsföretag

Bakgrund

I lagförslaget om tjänstepensionsföretag¹ har Finansinspektionen (FI) fått ett antal bemyndiganden avseende företagsstyrning. FI arbetar för närvarande med att ta fram föreskrifter och allmänna råd avseende dessa bemyndiganden. I arbetet med föreskrifterna och de allmänna råden har FI i mycket stor utsträckning använt Solvens 2-regelverket² som förlaga. Detta motiveras dels av att reglerna i lagförslaget till stora delar speglar bestämmelserna i försäkringsrörelselagen (2010:2043), dels att motiven till lagförslaget anger att det finns ett behov av kompletterande bestämmelser och i detta sammanhang pekar på vilka sådana bestämmelser som gäller för försäkringsföretagen.

Frågor till den externa referensgruppen

Vid referensgruppsmötet den 5 november 2018 kl. 9-12 på temat Företagsstyrning önskar FI få branschens kommentarer på följande:

Villkor för behörighet för de som ansvarar för eller utför uppgifter i funktionen för internrevision (9 kap. 18 § 3)

FI har utgått från de principer som gäller för villkor för behörighet i aktuariefunktionen (FFFS 2015:8 9 kap. 8-15 §§) och anpassat dessa till de förutsättningar som gäller för internrevisionen. FI har inte tidigare föreskrivit eller lämnat allmänna råd om villkor för behörighet för funktionen för internrevision.

FI önskar branschens kommentar på det föreslagna utbildningskravet för den som ansvarar för funktionen för internrevision. Förslaget innebär att den som

¹ Se Promemorian En ny reglering för tjänstepensionsföretag, Finansdepartementet, Finansmarknadsavdelningen, Fi2018/02661FPM.

² Detta avser bl. a. bestämmelser i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkrings och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) samt Eiopas riktlinjer 14/253 om företagsstyrningssystem och 14/259 om egen risk- och solvensbedömning.

ansvarar för funktionen för internrevision ska ha fullgjort en utbildning som omfattar minst 120 högskolepoäng i ekonomi eller juridik vid svenskt eller utländskt universitet eller högskola. Därtill lämnas allmänna råd om att grundutbildningen bör kompletteras med certifiering för internrevision eller avlagd revisorsexamen.

Vad som ska ingå i den egna risk- och solvensbedömningen (9 kap 18 § 7)

FI har utgått från de krav och riktlinjer som gäller i Solvens 2. Därtill har FI infört de bestämmelser som framgår av andra tjänstepensionsdirektivet och som inte implementeras genom lagförslaget.

De föreskrifter och allmänna råd som FI föreslår avseende den egna risk- och solvensbedömningen är mer omfattande än vad som gäller för Solvens 2-företagen. FI önskar branschens kommentar på de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden, vilka infogats nedan (bilaga 1).

Innehållet i riktlinjer för hantering av intressekonflikter (9 kap. 18 § 16)

FI avvaktar i dagsläget med att utnyttja bemyndigandet om att föreskriva om vilka uppgifter som ska ingå i tjänstepensionsföretagens riktlinjer för hantering av intressekonflikter. FI anser att det finns anledning att specificera innehållet i dessa riktlinjer, men att detta bör göras samtidigt för tjänstepensionsföretagen och försäkringsföretagen.

Krav på insikt och erfarenhet (9 kap. 18 § 4)

Som lagförslaget ser ut ska kraven på insikt och erfarenhet för de personer som ska delta i ledningen bedömas med hänsyn till vilken utbildning och erfarenhet som de andra personerna i ledningen har.

FI föreslår att företaget ska säkerställa kraven på att de som ska delta i ledningen av ett tjänstepensionsföretag genom att bedöma dessa personer utifrån kompetensområdena 1) pensionsmarknaden, 2) affärsstrategi och affärsmodeller, 3) företagsstyrning, 4) finansiell och aktuariell analys samt 5) regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten. FI önskar branschens syn på valet av dessa kompetensområden.

Bilaga 1

Förslag till föreskrifter och allmänna råd avseende innehållet i den egna risk- och solvensbedömningen

OBSERVERA ATT DETTA UTKAST ÄR UNDER PÅGÅENDE BEARBETNING

41 § Bestämmelser om egen risk- och solvensbedömning finns i 9 kap. 9 § lag (2019:xxxx) om tjänstepensionsföretag.

42 § Den egna risk- och solvensbedömningen ska innehålla

1. en beskrivning av hur den egna risk- och solvensbedömningen är integrerad i tjänstepensionsföretagets lednings- och beslutsprocesser,
2. en bedömning av riskhanteringssystemets effektivitet,
3. en bedömning av tjänstepensionsföretagets totala finansieringsbehov och i förekommande fall en beskrivning av återhämtningsplanen,
4. en bedömning av riskerna för försäkrade och andra ersättningsberättigade avseende utbetalningen av deras pensionsförmåner och effektiviteten i eventuella korrigerande åtgärder, med beaktande av, och i förekommande fall
 - a. indexeringsmekanismer, och
 - b. mekanismer för reducering av förmåner, inbegripet i vilken omfattning intjänade pensionsförmåner kan reduceras, på vilka villkor och av vem.
5. en kvalitativ bedömning av mekanismerna för att skydda pensionsförmåner, inklusive, beroende på vad som är tillämpligt, garantier, överenskommelser eller andra typer av finansiellt stöd från det uppdragsgivande företaget, försäkring eller återförsäkring från ett företag som omfattas av direktiv 2009/138/EG eller täckning genom ett pensionsgarantisystem till förmån för tjänstepensionsföretaget eller de försäkrade och andra ersättningsberättigade,
6. om miljöfaktorer, sociala faktorer och företagsstyrningsfaktorer beaktas vid investeringsbeslut, en bedömning av nya och framväxande risker med anknytning till klimatförändring, resursanvändning och miljön, sociala risker och risker med anknytning till avskrivningar av tillgångar till följd av regleringsändringar, och
7. en beskrivning av de metoder som tillämpats i den egna riskbedömningen.

Allmänna råd

Styrelsen bör delta aktivt i den egna risk- och solvensbedömningen genom att styra processen och ifrågasätta slutsatserna.

Ett tjänstepensionsföretag bör upprätta och följa ett styrdokument för den egna risk- och solvensbedömningen. Styrdokumentet bör godkännas av styrelsen.

Styrdokumentet för den egna risk- och solvensbedömningen ska i vart fall innehålla en beskrivning av

1. processer och rutiner som införts för att genomföra en egen risk- och solvensbedömning,
2. kopplingen mellan riskprofilen, de godkända risktoleransgränserna och de totala solvensbehoven,
3. metoder och tillvägagångssätt, inbegripet information om
 - i) hur och hur ofta stresstester, känslighetsanalyser, omvända stresstester eller andra relevanta analyser kommer att genomföras,
 - ii) krav på datakvalitet,
 - iii) hur ofta bedömningen kommer att göras och en motivering av dess lämplighet, i synnerhet med hänsyn till företagets riskprofil och volatiliteten i företagets totala solvensbehov i förhållande till dess finansiella ställning, och
 - iv) tidpunkten för genomförandet av den egna risk- och solvensbedömningen samt omständigheter som kan föranleda behov av ytterligare en risk- och solvensbedömning utanför de ordinarie tidsramarna.

43 § Varje egen risk- och solvensbedömning ska styrkas och dokumenteras.

44 § Tjänstepensionsföretagets rapportering till Finansinspektionen avseende resultatet av varje egen risk- och solvensbedömning ska ange

1. de kvalitativa och de kvantitativa resultaten av den egna risk- och solvensbedömningen och de slutsatser som tjänstepensionsföretaget har dragit av dessa resultat,

UTKAST – TEXTEN ÄR UNDER BEARBETNING

2. vilka metoder och huvudsakliga antaganden som tillämpats i den egna risk- och solvensbedömningen,
3. information om företagets totala solvensbehov och en jämförelse mellan solvensbehoven, de lagstadgade kapitalkraven och företagets kapitalbas,
4. kvalitativ information om, och om betydande avvikelser har identifierats en kvantifiering av, i vilken utsträckning företagets kvantifierbara risker inte beaktas i beräkningen av det riskkänsliga kapitalkravet.

Allmänna råd

En intern rapport bör upprättas för varje risk- och solvensbedömning. Rapporten bör omfatta resultat och slutsatser.

Styrelsen bör godkänna den interna rapporten. Därefter bör rapporten kommuniceras till all berörd personal.

44 § Om det sker en väsentlig förändring av en viss pensionsplans riskprofil kan den egna risk- och solvensbedömningen begränsas till just den pensionsplanen.

45 § Bedömningen av tjänstepensionsföretagets totala solvensbehov ska vara framåtblickande och innehålla följande uppgifter:

1. De risker företaget är eller kan bli exponerat för, med beaktande av eventuella framtida förändringar av dess riskprofil på grund av företagets affärsstrategi eller ekonomiska och finansiella miljö, inklusive operativa risker, och
2. typ och kvalitet på kapitalbasposter eller andra resurser som är lämpliga för att täcka de risker som anges i 1.

De uppgifter som avses i första stycket ska ta hänsyn till följande:

1. De tidsperioder som är relevanta för att beakta riskerna som företaget möter på lång sikt,
2. regler för värdering och redovisning som är lämpliga för företagets verksamhet och riskprofil, och
3. företagets internkontroll och riskhanteringssystem samt godkända risktoleransgränser.

Allmänna råd

Bedömning av totalt solvensbehov

Bedömningen av tjänstepensionsföretagets totala solvensbehov bör innehålla

1. en kvantifiering av kapitalbehovet och en beskrivning av andra åtgärder som krävs för att hantera materiella risker oberoende av om riskerna är kvantifierbara eller inte, och
2. i tillämpliga fall, stresstester eller scenarioanalyser av de identifierade materiella riskerna av tillräcklig omfattning för att få fram ett lämpligt underlag för en bedömning av de totala solvensbehoven.

Värdering av totalt solvensbehov

Om tjänstepensionsföretaget tillämpar andra redovisnings- och värderingsgrunder för bedömningen av sitt totala solvensbehov än de som följer av lag (2019:xxxx) om tjänstepensionsföretag bör företaget förklara hur tillämpningen av de valda redovisnings- och värderingsgrunderna på ett bättre sätt tar hänsyn till företagets riskprofil, godkända risktoleransgränser och affärsstrategi samtidigt som det uppfyller kravet på en sund och ansvarsfull ledning.

Tjänstepensionsföretaget bör göra en kvantitativ bedömning av vilken effekt de olika redovisnings- och värderingsgrunderna har på bedömningen av de totala solvensbehoven i fall där redovisnings- och värderingsgrunder som skiljer sig från de i lag (2019:xxxx) om tjänstepensionsföretag har tillämpats vid bedömningen av företagets totala solvensbehov.

Allmänna råd

Analys av fortlöpande efterlevnad av kapitalkrav

Tjänstepensionsföretaget ska analysera huruvida företaget fortlöpande uppfyller det riskkänsliga kapitalkravet och minimikapitalkravet. Analysen ska åtminstone beakta

1. de möjliga framtida materiella förändringarna av riskprofilen,
2. kvantiteten och kvaliteten avseende företagets kapitalbas under hela verksamhetens planeringsperiod, och
3. kapitalbasens fördelning på olika nivåer och hur denna kan förändras till följd av inlösen, återbetalning och förfallodagar under hela verksamhetens planeringsperiod.

Analys av fortlöpande efterlevnad avseende försäkringstekniska riktlinjer

Företaget bör kräva att dess aktuariefunktion

1. lämnar synpunkter på om företaget fortlöpande kommer att uppfylla kraven för beräkningen av försäkringstekniska avsättningar, och
2. identifierar potentiella risker som orsakas av osäkerhet i samband med denna beräkning.

Koppling till den strategiska planeringsprocessen och ramen för beslutsfattande

Koppling till den strategiska planeringsprocessen och ramen för beslutsfattande

Företaget bör åtminstone beakta resultaten av den egna risk- och solvensbedömningen och de insikter som har inhämtats under denna process i sin

1. kapitalförvaltning,
2. affärsplanering, och
3. utveckling och utformning av produkter.